

Avaleht>Kohtuasja algatamine>ELi ja liikmesriikide õigussüsteemid>Liikmesriikide üldkohtud

Tsiviilõiguse valdkonnas jätkuvad ELi õiguse kohaselt need pooleliolevaid menetlused, mis on algatatud enne üleminekuperioodi lõppu. Vastastikusel kokkuleppel Ühendkuningriigiga hoiab e-õiguskeskonna portaali Ühendkuningriigiga seotud asjakohast teavet oma portaalis kuni 2024. aasta lõpuni.

Liikmesriikide üldkohtud**Põhja-Iirimaa**

Sellel lehel antakse ülevaade Põhja-Iirimaa eri kohtuliikidest.

Üldkohtud – sissejuhatus

Allpool on kirjeldatud Põhja-Iirimaa kohtukorraldust.

Ülemkohus (Supreme Court)

2009. aastal võttis uus **Ühendkuningriigi Ülemkohus** üle ülemkoja apellatsioonikomisjoni (*Appellate Committee of the House of Lords*) jurisdiktsiooni. Samuti võttis ülemkohus üle riiginõukogu kohtukomitee (*Judicial Committee of the Privy Council* – kõrgeim apellatsioonikohus mitmes sõltumatus Rahvaste Ühenduse riigis, Ühendkuningriigi ülemereterritooriumidel ja Briti sõltkondades) piirkondlikud funktsioonid. Ülemkohus on Ühendkuningriigi **kõrgeim apellatsioonikohus** nii kriminaal- kui ka tsiviilasjades, ehkki Šoti kriminaalasju ei saa ülemkohtusse edasi kaevata. Kohtuasi lubatakse ülemkohtusse edasi kaevata vaid juhul, kui see hõlmab üldsusele olulisi õigusküsimusi.

Apellatsioonikohus (Court of Appeal)

Põhja-Iirimaa apellatsioonikohus asub Belfasti kuninglike kohtute hoones. Apellatsioonikohus menetleb kroonikohtu kriminaalapellatsioone ja kõrgema astme kohtu tsiviilapellatsioone.

Kõrgema astme kohus (High Court)

Belfastis asuv kõrgema astme kohus menetleb tsiviilasju ja kriminaalapellatsioone ning samuti on tal volitused vaadata läbi eraisikute või organisatsioonide hagsid, et teha kindlaks, kas nad on tegutsenud seaduse alusel ja õiglaselt. Kõrgema astme kohus menetleb tavaliselt kohtuasju, mille hagi väärtus ületab 30 000 naela. Mõnel juhul võidakse 30 000 naela ületava väärtusega hagi saata kõrgema astme kohtust maakohtusse; samamoodi võidakse alla 30 000 naela jääva väärtusega hagi saata maakohtust kõrgema astme kohtusse.

Kõrgema astme kohtul on kolm kolleegiumi.

Perekonnaasjade kolleegium (Family Division) menetleb keerulisi lahutus-, eestkoste-, lapsendamis-, koduvägivalla jms asju. Samuti menetleb kolleegium rahukohtute ja maakohtute apellatsioone abieluasjades, psüühikahäiretega isikuid hõlmavaid kohtuasju ja lihtsaid pärandvaraasju.

Kuninganna kohtu kolleegium (Queens Bench Division) menetleb suuri ja/või keerulisi hüvitisnõudeid. Samuti menetleb see piiratud hulgal rahukohtute või kroonikohtu apellatsioone. Kolleegium vaatab läbi ka organisatsioonide hagsid, et teha kindlaks, kas nad on tegutsenud seaduse alusel, ning menetleb laimuhagsid.

Lordkantsleri kantselei kolleegium (Chancery Division) menetleb krediidasju, vaidlustatud testamentide, tegevust lõpetavate ettevõtete, pankrottide, hüpoteekide, heategevusühingutega, vaidlustatud tuluga (tavaliselt tulumaksuga) seotud kohtuasju jms.

Kroonikohus (Crown Court)

Kroonikohus menetleb järgmisi kohtuasjade liike:

raskemad kuriteod, mida arutavad kohtunik ja enamikul juhtudel vandekohus;
rahukohtute süüdimõistvad kohtuotsused, mis saadetakse edasi kroonikohtusse karistuse mõistmiseks.
Kroonikohus mõistab karmimaid vabadusekaotuslikke karistusi ja trahve kui rahukohus.

Maakohus (County Court)

Maakohtud menetlevad tsiviilasju, mida arutab kohtunik või piirkonnakohtunik. Maakohus menetleb tavaliselt kohtuasju, mille hagi väärtus jääb alla 30 000 naela (või alla 45 000 naela varahagide korral). Suurema hagiväärtusega kohtuasju arutatakse kõrgema astme kohtus – vt eespool. Kõigi tarbijakrediidiseadusega reguleeritud laenulepingutest tulenevate nõuete menetlemist nende väärtusest olenemata tuleb alustada maakohtust. Näiteid maakohtus menetletavatest asjadest.

Maakohtud menetlevad mitmesuguseid kohtuasju, kuid kõige levinumad on:

üürileandja ja üürniku vahelised vaidlused: näiteks omandi- (väljatõstmine), üürivõlgade- või remondivaidlused;
tarbijavaidlused: näiteks ebakvaliteetsed kaubad või teenused;
isikukahjunõuded (ettevaatamatusel põhjustatud kahju): näiteks liiklusõnnetused, kõnniteeakukadesse kukkumine või tööõnnetused;
vastuväideteta lahutusasjad, kuid neid menetletakse ainult mõnes maakohtus;
rassilist ja soolist diskrimineerimist käsitlevad kohtuasjad;
võlaprobleemid: näiteks võib kohtusse pöörduda võla tasumist taotlev võlausaldaja;
tööhõiveprobleemid: näiteks väljamaksmata palkade või töölt etteateamata vabastamise hüvitamisega seotud vaidlused;
rahukohtute apellatsioonid, mida menetleb kohtunik (ja vähemalt kaks kohtukaasistajat, kui kostja on alaealine).

Väiksemad kohtuvaidlused

Ka väiksemaid kohtuvaidlusi lahendatakse maakohtus. Üldiselt hõlmab väiksem kohtuvaidlus nõuet, mille väärtus ei ületa 3000 naela.

Rahukohtud (Magistrates' Courts)

Rahukohtud menetlevad kriminaal- ja mõningaid tsiviilasju. Kohtuasju arutab piirkonnakohtunik (rahukohus).

Kriminaalasjad rahukohtudes

Rahukohtud menetlevad kriminaalasju, milles süüdistataval ei ole õigust kohtumõistmisele vandekohtu osalusel. Selliseid kuritegusid nimetatakse väärtegudeks. Maksimaalne karistus väärtegude eest on kuus kuud vangistust ja/või kuni 5000 naela suurune trahv.

Samuti tegelevad rahukohtud süütegudega, mille korral on süüdistataval õigus valida õigusemõistmine vandekohtu osalusel, kuid ta otsustab rahukohtusse pöördumise kasuks. Kui süüdistatav otsustab vandekohtu osalusel toimuva õigusemõistmise kasuks, saadetakse kohtuasi edasi kroonikohtusse.

Noortekohus (*Youth Court*)

Noortekohus tegeleb 10–17-aastaste noortega, kes on pannud toime kuriteo. Noortekohus on rahukohtu osa ning kohtuasju arutab piirkonnakohtunik (rahukohus) ja veel kaks erikoolitusega kohtukaasistajat. Kui nooruk mõistetakse süüdi väga raskes kuriteos, mille eest on täiskasvanule karistuseks ette nähtud 14aastane või pikem vangistus, võib noortekohus saata ta kroonikohtusse.

Tsiviilasjad rahukohtutes

Rahukohtud menetlevad piiratud arvul järgmisi tsiviilasju:

mõned tsiviilvõlad: näiteks tulumaksu-, riiklike kindlustusmaksete, käibemaksu- või muud maksuvõlgnevused;

litsentsid: näiteks kõrtsi- ja klubilitsentside väljastamine, uuendamine ja tühistamine;

mõned abieluasjad: näiteks abikaasa ülalpidamise ja abielupaari elukohast väljakolimisega seotud vaidlused;

laste heaoluga seotud asjad, näiteks kohaliku omavalitsuse hooldus- või järelevalvekorralduste, lapsendamismenetluste ja elukoha määramise korraldustega seotud vaidlused.

Koronerikohtud (*Coroners Courts*)

Uurivad ootamatute, vägivaldsete või ebaloomulike surmajuhtumite asjaolusid.

Lingid

[Põhja-Iirimaa kohtuteenistus](#)

Viimati uuendatud: 16/01/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.